

4^e zondag van de advent C

De vorige zondag stond de gestalte van Johannes de Doper centraal. Hij wijst de komende messias aan en roept de mensen op tot vernieuwing van hun leven. Vandaag gaat het om Maria en haar nicht Elisabeth, twee vrouwen die ons laten delen in de verwachting van nieuw menselijk leven. Advent is uitzien naar nieuw leven. God wil een nieuw begin in ons maken, niet met macht en geweld, maar in alle broosheid, zoals vrouwen nieuw leven verwachten.

Broeders en zusters, erkennen wij in stilte onze zonden om het mysterie van de eucharistie goed te kunnen vieren.

In deze laatste dagen voor het kerstfeest, op de vierde zondag van de advent, spitst heel de sfeer van verlangen en verwachting en hoop zich toe op de zwangerschap van Maria. Opeens wordt de advent heel concreet: we zien een vrouw voor ons die moeder gaat worden, een vrouw die gelovig ingestemd heeft met de boodschap van een engel, een vrouw die zich overgeeft aan een het wonder van nieuw leven dat God in haar is begonnen. Maria doet wat vrouwen in zo'n geval haast van nature doen: een andere vrouw bezoeken, je moeder of je vriendin, of je zus, en dan het verhaal delen met elkaar. Haastig trekt Maria vanuit Nazaret door het Judeese bergland naar haar nicht Elisabet. Het wonder van God in haar leven zet haar in beweging. Aangekomen bij het huis van haar familie hoeft ze nauwelijks iets te zeggen. Haar nicht Elisabeth is ook zwanger, al veel verder op weg, en het kind in haar schoot trappelt en beweegt. De nog niet geboren Johannes de Doper die de grootste profeet van het oude verbond zal worden, wordt vervuld met de Heilige Geest en herkent en begroet de Messias. Een menselijke ontmoeting tussen twee zwangere vrouwen wordt een herkenning van een goddelijk mysterie. Ook Elisabeth blijkt een profetes, een zieneres: ze doorziet het goddelijke ingrijpen in Maria's leven en spreekt een zegenwens uit voor Maria en haar kind, oude woorden die ons zo vertrouwd zijn: 'gezegend zijt gij onder de vrouwen en gezegend is de vrucht van uw schoot'. Maria's moederschap zal inderdaad in een diepe zin een zegen van God zijn, niet alleen voor haar maar voor de wereld. Zo delen die twee vrouwen de vreugde en de intimiteit van de zwangerschap en erkennen er het bovennatuurlijk gebeuren in: 'waaraan heb ik het te danken dat de moeder van mijn Heer naar mij toekomt', zegt Elisabet. En ook nog: 'Zalig ben je Maria, omdat je geloofd hebt.' Ze zijn niet gewoon twee nichten die hun ervaringen uitwisselen. In de menselijke ontmoeting komt de goddelijke openbaring tot uitdrukking. En wij die dit prachtige beeldverhaal horen als hoogtepunt van de advent, wij mogen erbij zijn nu deze tijd van verwachting zo heel concreet gestalte krijgt in twee aanstaande moeders.

Zwangerschap en moederschap, zo heel natuurlijk en tegelijkertijd iets dat niet te vatten is, zo'n onvoorstelbaar wonder. Wie een pasgeboren kind ziet, staat versteld van het kleine, tere nieuwe leven. Het lijkt zo kwetsbaar, het vraagt bescherming en zorg. Tegelijkertijd heeft het al een krachtige levensdrang, een wil om er te zijn, het kan niet meer weggedacht worden. De geboorte van een kind hoort in ons leven tot de hoogtepunten, als wij vader of moeder worden of een broertje of zusje krijgen, of de status van oom of tante of opa of oma bereiken. Het is allemaal niet vanzelfsprekend. In de adventstijd hebben wij in vele toonaarden gehoord en gebeden en gezongen over wat wij hopen en waarnaar wij uitzien. En dat alles komt samen in de aanstaande geboorte van een kind. De vrede, de blijdschap, het licht, het geluk waarop wij hopen, het blijven geen abstracte begrippen, maar ze krijgen een gezicht, het open en zuivere gezicht van een klein, pasgeboren kind.

Al vele eeuwen hadden de profeten van het joodse volk de komst van een verlosser aangekondigd en vaak gebruikten zij dan ook het beeld van een kind dat verwacht werd en wiens geboorte op wonderlijke wijze plaatsvond als een geschenk van God. Mozes, de grote bevrijder van het volk Israël, was dat kindje dat in een mandje op het water dreef en daaruit gered werd. Simson en Gideon, de bevrijders van Gods volk in zware tijden werden voor hun geboorte al aangekondigd door een engel. Jesaja de profeet kondigde de komst van een koningskind aan dat geboren zou worden uit een jonge vrouw en dat de naam Immanuel zou dragen. En ook de profeet Micha, die wij vandaag hoorden, vertelt dat in Bethlehem, de stad van David, een vrouw een kind zal baren, en dat God daardoor verlossing, veiligheid en vrede zal brengen. De grootste hoop en verwachting die

mensen kunnen koesteren drukken zij uit in de komst van een kindje, de verwachting en de geboorte van nieuw menselijk leven.

Wij kunnen ons goed voorstellen dat God zijn belofte wil verwezenlijken door middel van de geboorte van een mensenkind, want wat is er zuiverder en mooier dan dat? Toch kunnen wij er ook vragen bij stellen. Want wat is er nu zwakker en machtelozer en weerlozer dan een klein kindje? Kunnen wij niet beter uitzien naar een held, een sterke strijder, een wijze en kundige bestuurder, iemand die een eind maakt aan onrecht en bedrog en terreur zonder zelf vuile handen te maken? Wat heb je aan een klein kindje als het gaat om de oplossing van de problemen? Onder de vluchtelingen die vanuit Syrië naar Europa komen zijn ook zwangere vrouwen en moeders met kleine kinderen. We houden ons hart vast als we denken aan de zware omstandigheden van hun vlucht en hun reis en hun erg sobere opvang. Hoe gemakkelijk kan zo'n kind niet ziek worden of een ongeluk krijgen onderweg? De verwachting van deze adventstijd op haar hoogtepunt richt zich op een klein kind dat in een arm gezin geboren gaat worden. Wij die uitzien naar verlossing, veiligheid en vrede, hoe kunnen wij dat verwachten van dit arme en kwetsbare kind? Wat is eigenlijk de verlossende betekenis van de geboorte die wij komende week in de kerstnacht weer vieren?

Om die vraag te beantwoorden verwijst de liturgie ons naar de tweede lezing uit de Hebreeënbrief. Daar wordt gesproken over: als Christus in de wereld komt. Welnu, Hij komt met kerst in de wereld. En hoe komt Hij: niet als een rijk en sterk vorst, maar als een arm en weerloos jongetje. Zo is Hij gekomen. En dat is ook de weg die Jezus gaat. Ik ben gekomen Heer, om uw wil te doen. Lichamelijk en zwak is Hij gekomen. Hij is niet op afstand gebleven, maar is midden in een gewelddadige wereld gekomen, in alle kleinheid. Ik ben gekomen om uw wil te doen. Het is wat de Vader van hem vraagt, uw wil geschiede. Het is wat zich op deze vierde adventszondag al aftekent, wat in de Kerstnacht heel duidelijk zal worden, wat in zijn leven zich verder openbaart en uiteindelijk in zijn lijden en zijn sterven aan het kruis werkelijkheid wordt: dat hij Gods wil doet door zichzelf te geven. Door af te zien van rijkdom en macht en door aan de mensen gelijk te worden. De Hebreeënbrief noemt dit een offer: hier ben ik om uw wil te doen, ik wil alles geven. Het offer van het lichaam van Jezus Christus. Zo wil Hij verlossing brengen, door in zijn lichaam alle pijn en lijden te dragen die de mensheid over zich af heeft geroepen.

Het offer van het lichaam van Jezus. Dat offer van het lichaam begint kennelijk al als Maria haar nicht Elisabeth bezoekt en als Johannes hem nog in de moederschoot al aanwijst. En het gaat door tot op vandaag. Als wij weer de eucharistie vieren dan is datzelfde kwetsbare kind onder ons aanwezig, als degene die pijn lijdt in zijn lichaam, als degene die zichzelf in het brood van de eucharistie breekt en deelt en die ons zo door het lijden heen binnenhaalt in een nieuw bestaan van vrede. Het kindje dat geboren gaat worden is dezelfde als de Heer die zijn lichaam met ons deelt. Hij is gekomen om langs de weg van het kruis Gods wil te doen.

Broeders en zusters, nog enkele dagen en wij vieren weer het kerstfeest. Laten wij deze dagen denken aan die vele vluchtelingenkinderen die onderweg zijn, die geen thuis hebben en niet naar school kunnen en een plek zoeken van veiligheid en warmte. Het kind dat wij verwachten is één van hen. Hij nodigt ons uit mee te komen en naast hen te staan en ons hart voor hen te openen. Zo kunnen wij ons met Maria en Elisabeth, met de profeet Micha en met de lijdende Christus zelf, goed voorbereiden op het feest van zijn geboorte. Amen.